Numĕrul 16. Adaus la Numĕrul 86 al „Dreptăţii“ din 17 (29) Aprilie 1894. Anul I.

FOAIA DE DUMINECĂ

A ḌIARULUI „DREPTATEA“.

Editor: **Dr. Cornel Diaconovich.** Redactor responsabil: **Dr. Valeriu Branisce.**

Sĕptĕmâna patimilor.

Cele ce s'au intêmplat in sĕptĕmâna aceasta ne arată limpede, că ea a fost in adevĕr sĕptĕmâna mare, sĕptĕmâna patimelor pentru popoarele nemaghiare din aceasta ţară.

Acum este lucru hotărît şi stătorit că in 7 Maiu nou 1894 se va ţiné in Cluşiu procesul cel mare contra comitetului central naţional din Sibiiu. Prigonirea cu proces contra comitetului nostru românesc din Sibiiu se face, pentru că el a vrut se spună cu inimă deschisă şi cu gând curat Domnului ţĕrii toate durerile şi dorinţele a trei milioane de Români credincioşi din Ungaria şi Transilvania. Toate aceste jalbe ale Românilor au fost cuprinse intro scrisoare mare numită Memorand. Mai anţerţ acest comitet insoţit de preste trei sute de Români, preoţi, invĕţĕtori, plugari, advocaţi, meşteşugari din toate locurile, a dus la Viena se dee acea carte Domnitoriului. Insĕ . . . nici deputaţiunea nici Memorandul n'a putut ajunge la ochii monarchului ţĕrii...

Stăpânirea din Budapesta cu toate aceste s'a necăgit rĕu şi a pus acest proces in capul membrilor comitetului pentru că a indresnit a apĕra poporul, libertatea şi drepturile naţionale din lege ale poporului românesc.

Comitetul naţional din Sibiiu insĕ a făcut toate aceste la voinţa şi hotărîrea adunării sau a conferinţei, ţinută in Sibiiu. A făcut adecă la voinţa şi in numele naţiunii române intregi. Toţi Românii dară fără deosebire suntem datori se stăm ca zidul lângă comitetul naţional şi se-l spriginim cu tot ce avem şi cu ce putem.

Procesul din 7 Maiu in Cluş dară va fi un proces cum n'a veḑut lumea des. Proces contra poporului românesc intreg. Lumea se va uita şi ne va judeca după cum ne vom purta.

Fraţii nostri din România vor ţiné in acea ḑi in tot locul sluşbe dumneḑeeşti şi adunări mari pentru ca se dee sprigin şi părtinire comitetului pîrît şi causei româneşti greu ameninţate.

A noastră, a Românilor din această ţară a noastră insĕ este datorinţa cea mai mare şi in locul cel de intâiu a da sprigin frăţesc, a ne areta un trup un suflet in acest proces cu comitetul nostru naţional.

La o parte dară cu sapa şi cu peana, cu acul şi cu condacul in acea ḑi. Fie care se-şi intocmească trebile aşa ca in 7 Maiu se poată fi sau se poată trimite deputaţiă la Cluşiu, din tot locul, din tot satul.

Se jertfim macar pentru causa naţiunii noastre, pentru viitoriul copiilor şi al nepoţilor nostri. Jertfă bună şi sfântă va fi.

Sus dară cu bărbăţiă, cu inimă românească la Cluş in luptă dreaptă pentru causa sfântă a poporului românesc! Sus la Cluşiu in 7 Maiu n. cu mic cu mare, tiner şi bĕtrân, sĕrac şi bogat! Se fim dovadă viuă celor pîrîţi, se jurăm credinţă până la moarte celor ce luptă şi sufer pentru popor.

Se fim mulţi, se fim toţi la un loc, ca lumea se ne vada, lumea se ne creadă!

Mai bine loviţi, inchişi, morţi, dară de drepturile limbei şi existenţei noastre naţionale nu ne lăpădăm!

*

Mare trebue se fie amarîciunea şi apĕsarea popoarelor nemaghiare. Chiar şi Sêrbii nostri, amuţiţi şi desbinaţi de atâţia ani, s'au sufulcat, s'au adunat, s'au impăcat şi au strigat protestul lor de durere in lumea mare contra stăpânirii din Budapesta.

Sêrbii adecă au ţinut in 19 Aprile nou in Carloveţ o adunare mare de popor. Au fost de faţă la doueḑeci de mii de oameni in frunte cu episcopii, preoţii şi invĕţaţii lor. Au fost adunaţi Sêrbii din toată Metropolia sêrbească. Gratulări şi incuragieri telegrafice au sosit multe, cu miile, dela Români, Slovaci, Ruteni, din România, din Sêrbia şi din alte ţĕri. Insufleţirea a fost uriaşă. Toţi intr'un glas au protestat contra legilor de căsĕtoriă civilă a guvernului şi au jurat se fie fraţi şi neosteniţi in luptă umĕr la umĕr cu celelalte popoare nemaghiare din ţară.

*

Noi Românii incă suntem chemaţi la o adunare mare, in care se protestăm din nou contra legilor păgâne ale stăpânirii din Budapesta.

Mai mulţi fruntaşi români din Arad au convocat aceasta adunare pe ḑiua de 3 Maiu n. a. c. adecă Joi după sfintele Paşti. Adunarea se va ţiné in Arad poate că chiar sub cerul liber, pentru că şi Românii se vor aduna sute şi mii din toate locurile şi ţĕrile. Se fim dară cu toţii gata ca la acea adunare şi noi Românii din Bănat incă se mergem cât de mulţi, se ne intâlnim in Arad cu fraţii nostri din Ungaria şi din Ardeal, se ne ştringem mâna şi se legăm ortăciă nesfêrşită in luptă pentru limba şi biserica noastră.

Numai acel popor are drept de a trăi, numai acel neam are temeiu de a fi inzestrat cu libertate şi cu drepturi naţionale, care este şi harnic a se lupta şi a se jertfi pentru dobândirea lor. Pe cel somnoros, pe cel fricos, pe cel ticălos toţi îl apasă, toţi îl imping şi toţi îl desbracă de toate ce are.

Un popor slab numai moarte are, dară viitoriu nu!

*

Din această sĕptĕmână mai avem de a insemna o intêmplare pre cât de mare pre atât şi de tristă. Rescoala sângeroasă de la Hodmezö-Vásárheiu.

Mulţimea de locuitori sĕraci, lucrători, ḑileri din părţile Ungariei de jos n'au ce mânca, n'au ce lucra pentru că nu sunt in stare se-şi agonisească nici o falcă de pămênt. Pămêntul este mai tot a grofilor, baronilor, a spahiilor creştini şi jidani şi a oraşelor. Acesti proprietari nu vênd nici un petec de pămênt.

Această mulţime flămândă şi goală de mult strigă şi şi se văieta, insĕ nime in lume nu avea grigea ei. Cei bogaţi şi sătui nu simţau durerile şi nĕcasurile sĕrăcimei şi aceasta nepăsare mare s'a resbunat amar. Cu atât mai mult s'au interesat de cei amărîţi alţii, aşa numiţii socialişti, cari ḑic că vreau se ajute şi se mântue pe cei sĕraci şi lipsiţi. Aceşti socialişti suut aḑi stăpâni peste mulţimea mare sĕrăcă din satele şi oraşele ungureşti din ţinutul Seghedinului, a Kecskemetului, a Ţegledului, Bichişului ş. a.

Această amărăciune a resuflat groaznic in 23 Aprile in Hodmezö-Vásárheiu. Dintro schinteauă mică s'a incins un foc mare, o revoluţiune sângeroasă care numai cu puterea armelor s'a putut potoli. Au venit cătane călări şi mai multe compănii pedestraşi cari de abia au putut face rênduială. Insĕ până au venit, lupta turbată s'a incins in piaţa mare inaintea casei oraşului intre mulţime şi intre gendari, cari au tras mai multe focuri din puştile lor. Când a sosit oastea şi a impräştiat mulţimea au fost deja trei morţi şi o mulţime de răniţi greu şi uşor.

Mulţi bagă vină stăpânirii din Budapesta, pentru că de multe se apucă, face chiar şi legi păgâne, dară numai de acea nu se ingrigeşte de ce ar fi lipsa cea mai mare in ţară in aceste vremuri grele şi scumpe.

Iacă urmările se şi ved apoi. Revoluţiune intre popor din causa foamei şi a amarîciunii mari. Casa oraşului din Hodmezö-Vásárhei zidită cu 200,000 fl a fost groaznic bombardată şi aḑi nici nu o mai cunoşti aşa este de sdrobită şi ruinată. Se pricepe că o mulţime de oameni au ajuns in prinsoare. Dară aşa se vede că lor nu le pasă mult. Sunt oameni cu inima in dinţi şi cu capul amânâ.

*

Numai o veste mai bună am avea din această sĕptĕmână. Anume că bunul Dumneḑĕu s'a indurat şi ne-a dat ploi bunişoare aproape in tot locul. Acum eară avem nădejde că dacă vom lucra ne vom putea şi mângăia.

*

Iacă o adevĕrată sĕptĕmână de patimi. Aşteptăm dară cu dor invierea mântuitoriului nostru, frumoasele sĕrbători ale s. Paşti, in care Românul cu Român se intâlneşte frăţeşte şi iartă cu dragoste salutându-se cu

„Christos a inviat!“

De ce ne urĕsc pe noi?

III. De sute de ani, de când ei stăpânesc această ţară de sus până jos, au incercat prin porunci, prin legi, prin apesări şi chinuiri in feliu şi feliu de chipuri se ne trântească la pământ sau se ne facă fugători in lume; se ne desbrace de frumosul nostru port naţional; se ne lăpădăm de legea noastră; se ne batjocurim limba străbunilor, cu un cuvênt, se nu mai fim Români.

Dară n'au putut nici până aḑi şi nu o pot nici chiar acum, când toată puterea ţĕrii, dieta, banii, cătanele, prinsorile, sunt in mâna lor şi fac cu ea ce le place şi când le place.

Românul a remas Român şi numai Român până in ḑiua de aḑi, in toate vremile, in bine ca şi in rĕu.

Românul nu s'a lăpădat de portul şi de datinele sale nici in ḑile de sĕrbători, nici in veacurile de robie. Românul nu şi-a părăsit ţara, nu şi-a vêndut patria şi nu şi-a spurcat limba. El nici când nu şi-a călcat jurământul, nici in pace nici in resboiu, nici mâna n'a dat cu duşmanii ţĕrii şi ai Domnului ţĕrii.

Românul a răbdat şi a suferit, insĕ pururea a fost statornic şi credincios neclătinat.

I-au luat toată libertatea naţională şi l'au lipsit de drepturi naţionale nu numai in politică, ci şi in biserică.

L'au silit se primească lege străină şi el a lăpădato. I-au pus stăpâni străini in biserică şi in scoală sute de ani şi l'au silit sĕ se roage lui Dumneḑeu şi se vorbească lumii in limbă străină numai ca se-şi uite de a sa limbă, de dulcea limbă a maicei sale, se o ûrească şi se o hulească el cu buzele sale şi se-i fie ruşine a fi Român in lume, in pământul sĕu, in casa sa.

Dară Românul tot Român a remas şi este. Multe au perit şi de multe nu s'a ales nimica, insĕ Românul stă şi astăḑi mândru de al sĕu nume şi de a sa limbă.

Au trimis proroci mincinoşi şi sumuţători intre poporul românesc, doară îl imping se facă una fără de vreme, se-şi frângă grumazii, se-şi pună capu.

Insĕ Românul păţit s'a ferit şi a scăpat. Calea sa a fost oablă şi curată, ţinta şi arma sa au fost şi sunt sfânta direptate.

Aşa a fost Românul de când îl cunoaşte lumea şi aşa este el şi astăḑi.

Şi astfel Românul in sfêrşit va invinge, va fi mângâiat şi mălţumitoriu lui Dumneḑĕu, că l'a inzestrat cu atâtea insuşiri şi vîrtuţi bune, nobile şi frumoase.

Iacă de ce ne urĕsc pe noi.

Şi până când ne vor urî ştim că suntem Români şi ştim cum trebue se fim. Ii iertăm, insĕ voia nu le-o implinim, că-ci asemeni suntem cu toţii şi cu toţii de o potrivă inaintea lumii şi inaintea vecinicelor legi ale lui Dumneḑĕu.

Cunoască-o şi ei aceasta şi lucre după această cunoştinţă curată şi adevĕrată şi atunci, insĕ numai atunci poate fi sfântă pace intre noi, dorită de mult. Altcum nu!

*

Avem noi Românii, ce e drept şi multe slăbiciuni, nu insuşiri rele, ci numai slăbiciuni. Ele s'au lipit de noi prin impregiurările timpurilor şi acele slăbiciuni sunt mari şi ne impedecă tare şi ne strică mult. Străinii le cunosc, se bucură de ele şi ne gugulesc cu ele. Slăbiciunile noastre sunt tăria lor cea mai mare. Trebue se ne deşteptăm, se ne luminăm şi se ne curăţim pe rênd de acele slăbiciuni ale noastre. Atunci apoi vom vorbi altcum.

Dară despre slăbiciunile noastre de altădată. Acum se apropie sfintele sĕrbători ale invierii din morţi a Mântuitoriului lumii. Se prăsnuim in pace şi in dragoste frăţască aceste sĕrbători şi se credem in inviere şi in mântuire. i. v. b.

Cronică.

Românii din Torontal. Onorabilă redacţiune! Prea bine aţi făcut că aţi primit şi aţi publicat plângerea fraţilor nostri Români apĕsaţi din Diniaş. Insĕ astfel de comune avem noi incă destule. Aşa in comunele Dobriţa, Sefcheriu, Samoş, Borcia şi Omoliţa sunt mulţi Români cari ar putê infiinţa comune bisericeşti române, adecă s'ar putê despărţi ierarchice de către Sêrbi. Asemene şi in comuna Gai, lângă Deliblat, şi in comuna Marghitiţa.

Românii din Panciova şi din Becicherecul-mare incă ar putê infiinţa comune bisericeşti române. Nu lipseşte alta de cât numai voinţă tare, lucru neadormit şi credinţă bună; popor este de ajuns care bucuros ar şi jertfi pentru biserica şi scoala sa naţională numai se scape de sub jugul limbei şi a stăpânirii străine aici in ţara şi la vatra sa. In aceste douĕ oraşe mari ar mai fi foarte bine şi tare de folos dacă am avê mai mulţi oameni cu carte bună, advocaţi, neguţători şi alţi măcar vro doi trei numai. In Panciova avem acum doi advocaţi români (Dr A. Bireescu şi P. Tisu) şi ne bucurăm; in Becicherec insĕ nu avem, ci şi neguţătorii români de aici s'au cam corcit. Cu rênduială bună s'ar putê dară eară deştepta. Toată aceasta treabă n'ar fi aşa de greu de deslegat.

Sunt Români şi in comunele Idvor, Sacula, Centa, Baranda, Trepaia, Opava, Fărcaşdin, Orlovat, Tomaşovaţ, ba chiar şi in Farcovaţ, Perles, Elemer şi Melenţe cu frumoasele şi curatele nume Marian, Oltean, Cucu, Vulcan, Cioban, Spăriosu, Mîţu, Nestor, Savu, Băcală, Ardelean, Bălan, Milencu, Velia ş. a. dară sub apĕsarea Sêrbilor şi uitaţi de fraţii lor, au inceput aşi cam uita dulcea limbă românească a părinţilor şi strămoşilor.

Cu bucuria mare dau de ştire că Românii din comuna Dobriţa s'au inţeles frăţeşte şi fără nici o frică şi cu credinţă bună au trimis rugarea lor la delegaţiunea congresuală a metropoliei române din Sibiiu pentru ai despărţi ierarchice de către Sêrbi.

Această românească faptă de laudă a Dobriţenilor este vrednică se o implinească şi celelalte comune şi apoi atunci s'ar vedê cât de mulţi Români sunt şi in Torontal, pe cari lumea aḑi îi crede că sunt Sêrbi. Şi aceasta s'ar putea uşor face dacă oamenii nostri cei invĕţaţi şi cu suflet s'ar apuca neamênat de lucru, că-ci poporul stă gata şi se invoieşte bucuros se remână Român de cât sĕ se facă Sêrb. — *t. m.*

Mustrarea. In ḑilele aceste in Viena s'a ivit un preot la cassariul de la calea ferată şi a pus pe masa cassariului o miiă de floreni. De unde şi de ce îmi dai banii acestia intrebă

FOIŞOARA.

Peatra credinţei.

Istorioară din viaţa poporului

de Coriolan Brĕdicean.

(Continuare.)

— Mi-i frică, că se adună lume multă şi noi n'avem mai mulţi decât 30 de ostaşi, ḑise Mustafa; şi dacă vor sări asupra-ne pentru Ninca fiiul celui mai de frunte om din oraş. Atunci...

— Şi de vor fi auḑit! precum voauĕ ve pot spune, adauga Asan, precum mi-a trămis vorbă tatăl meu, că impăratul Austriei sĕ găteşte de bătaiă contra sultanului, atunci din o mică gălăgiă — se poate naşte o rescoală — mare.

— Dacă stau lucrurile astfel, atunci facem altcum, replică Carafa.

De pierit trebue sĕ piară, cât mai curênd. Scopul e sĕ le stingem viaţa.

— Atunci se-i sugrumăm in arest.

— Aşa va fi mai bine, intăriră Asan şi Mustafa d'odată. Sĕ nu facem sgomot. Dar trupurile lor se-le infundaţi in saci şi in fiecare sac se puneţi câţi-va plumbi de tun şi se-i aruncaţi n Timiş.

— Bine stĕpâne! Şi când se facem asta? intrebă Carafa. Incă aḑi noapte; deloc după meḑul nopţii; primiţi voi şi mai doi increḑuţi straja cetăţii, şi când toţi dorm, voi intraţi, isprăviţi, şi veniţi baremi unul se-mi daţi de ştire. Eu vĕ aştept, ca se pot dormi liniştit.

In sara acelei ḑile moş Belu şi Niţă Preda stau rezimaţi de podul mare din Lugoş şi nu grăiau nimic. D'odată eşiră de sub pod doaue luntriţă şi pescarii sêmţind greutate in mreajă acăţată pe 2 ruḑi, iute iute abăteau luntriţele la olaltă şi ridicând mreaja, resturnară pescii prinşi in luntrii şi apoi mreaja eară o cufundară şi se indepărtau pe cât de lată le era mreaja, aşa plutind lin şi tăcut pe Timiş la vale către cetate.

Moş Belu şi ortacul seu vĕḑênd luntrile îşi luară noapte bună şi şoptind unul altuia mereu „Doamne ajută“ se indepărtară către casă.

XI.

Cât nĕcas, câtă durere imprăştiau turcii intrĕ locuitorii din afară, dar in aceia totuşi mai ţinea sufletul, putinţa d'a se mai scuti, şi nădejdea de a fi liberaţi.

Cum gemeau insĕ Nincu şi Partenie in intunerecul inchisoarei din zidurile cetăţii! Ḑi şi noapte sub cheiă, căpătau a rare-ori de mâncare şi mai mult remăşiţe li se arunca şi intr'o cantă spartă apă, ca la câni.

Nici o mirare, că Partenie, pe care l'au băgat bolnav in inchisoare nu-şi putea veni in fire; eară din feciorul fălos, vesel şi voinic precum era Nincu inainte de a fi prins şi aruncat in robie, au rĕmas numai formele alese şi frumoase ale trupului sĕu; dar faţa-i era suptă, galfedă, ochii cufundaţi in cap impăenjeniţi şi spatele plecate. Căci pe lângă suferinţele sale trupeşti şi sufleteşti, pe lângă durerea sa pentru tatăl sĕu, şi dorul îl nelinişteа pentru Zoe iubita sa. Mai avea Nincu sĕ grijească de Partenie, care foarte mereu îşi putea veni in fire, şi pentru greutatea boalei şi pentru locul nepotrivit pentru a fi căutat şi grijit la astfel de boală.

Dar — gândea Nincu — Partenie pentru noi, pentru tatăl meu ş'a jertfit sănătatea, căci luptându-se cu focul dela casa noastră a picat in aceasta boală; mĕ trage deci inima, şi trebue se-l caut ca barem câte ḑile mai are, sĕ le aibă fără chin şi fără suferinţă.

Şi Dumneḑeu i-a ajutat. Intr'o Vinere dimineaţă din sĕptĕmâna a doaua a postului Sftului Petru, Partenie ridicându-se ceru dela Nincu se-i dee cioarecii şi duruţiu — căci se simte in stare de a le imbrăca şi a se scula. Nincu i implini cererea cu plăcere şi îi ajută la imbrăcat.

Partenie făcu 2—3 paşi prin ingusta inchisoare, dar ear sĕ intoarsă la culcuşul sĕu —

cassariul. Preotul respunse aceste: Un om s'a mărturisit la mine că nu de mult la cassa căii ferate cassariul i-a dat cu o hărtiă de o miiă floreni mai mult inderept. Omul insĕ de atunci numai avea liniște și hodină in sufle tul sĕu nici diua nici noaptea și m'a rugat se duc și se dau inapoi la cassă acei bani pentru ca se-i tignească viaţa. Mai multe nu pot dice. — Mai curată și mai adevĕrată mărturisire rar se va fi intêmplat in săptĕmâna mare.

Indurare in Vinerea-mare. In orașul Madrid, capitala Spaniei, s'au ţinut și in est an de vechia datină frumoasă obișnuită acolo in Vinerea-mare inainte de s. Paști. Datina este aceasta: Până când ţine sfânta slușbă preotul se apropie de regina ţĕrii și ii dă un tăieriu. Pe tăieriu sunt feliurite hărtii invĕluite cu panclice negre. In fie-care hărtie se cuprinde judecata de moarte a câte unui om rĕu osêndit la moarte. Preotul intreabă: „Erţi, Majestatea Ta, acestor nefericiţi?" — Regina sau crăiasa ţĕrii respunde cu glas tremurând aceste: „Le iert, pentru ca Dumnedĕu bunul se-mi ierte și mie cândva!" — După aceasta iute se iau panclicele negre și in locul lor se pun de cele roșii ca trandafirul și apoi pe telegraf se dă de știre celor scăpaţi sau agraţiaţi. In est an au fost opt inși norocoșii. Acest obiceiu este vechiu in Spania. La inceput se ierta numai unul, pe nimerite, pe care hărtiă adecă Domnul sau Doamna ţĕrii punea mâna. Când insĕ Isabella a doua ajunse pe tron ea iertă pe toţi cădind in genunchi și sărutând sfânta cruce din mâna preotului. De atunci incoace se iartă tuturora pentru cari preotul in Vinerea-mare se roagă de Domnitoriul ţĕrii.

Prigonirea limbei, scoalei și bisericei române. In sinodul protopresbiteral gr. or. român al Belinţului, ţinut in 19 Aprile sub presidiul m. on. domn protopresbiter G. Creciunescu s'au isprăvit de astadată multe lucruri bune și folositoare. Insĕ au fost și lucruri triste. Anume din raporturi s'a vĕdut că poporul in multe locuri nu-i destul de evlavios și lucrătoriu și urmarea este că nici poporul, nici biserica, nici scoala, nici limba lui românească nu poate da inainte și nu se poate intări și că unde poporul slăbește acolo se vîră străinii și scot pe Români din toate.

Plângerea cea mai mare in sinod a fost că stăpânirea străină umblă acuma se scoată limba română chiar și din administraţia bisericei, de și după lege nu are drept. Dară ei calcă legea ca apoi se poată călca și pe Români. Sinodul intreg insĕ nu s'a invoit și nu tace, ci a scris episcopului și sinodului diecesan ca se apere cu toată puterea poporul, că-ci poporul este una cu biserica și cu adeveraţii binevoitori ai bisericei.

Lucruri urîte in Ghilad. In comuna românească de frunte Ghilad, fiind mulţi copii de scoală și fiind poporul harnic, sinodul parochial a hotărît a face a treia clasă și toţi cu un suflet au hotărît a plăti și cheltuielile de lipsă. Stăpânirea satului, cu un notariu străin, cu o antiste vai și amar de ea, pusă cu sîla de jupânul Somogyi, umblă se facă scoală ungurească. Dară poporului nu-i trebue și nu se invoiește. Dușmanii au făcut dară acuma alt plan. Au inceput a desmênta și a spăria poporul se nu dee la scoala românească. Nu s'a spăriat nici un Român credincios și de omeniă, ci numai neşte slușbași amărîţi, neşte uscături rele. Vreau se treacă la altă lege. Dară legea nu-i cojoc. Rușine se le fie. Se ne ferim de ei ca de boala rea. Iacă ce lucruri urîte poate incerca străinul nepretin in satul românesc.

Sfinţire de ripizi. In Dumineca „Floriilor" a fost frumoasă serbătoare in biserica noastră română gr. or. din Ghilad. Vrednicul proprietariu G. Breban a cinstit cu dragă voiă un rênd de ripizi frumoși și scumpi. Dl protopop I. Pinciu și dnii preoţi A. Drăgan și Bocan au ţinut slușbă frumoasă și au sfinţit acele ripizi și apoi dl protopop a ţinut o predică plină de invĕţĕturi bune românești, care a plăcut tare la mulţimea de credincioși adunaţi. Dumnedĕu se-i ţină și se fie de pildă bună și alţi fraţi de ai nostri.

Foc in Mehala. Eri in 23 Aprile n. d. a. a erupt foc in podul umplut cu fên al casei comunale din Mehala invecinată. Focul nutrit de vênt amenința cu nimicire locuinţa notariului și alte zidiri private invecinate. Pompierilor voluntari din Mehela, ajutaţi de cei din Timișoara, li-a succes a localisa focul. Afară de nutreţ, au mai ars vase mari, lemne de foc ș. a. dauna totală se urcă la 3000 fl. a.

Himen. Dl Ioan Caba, invĕţătoriu in Toc se va cununa cu dșoara Eugenia Giuvulescu din Chișineu, Dumineca in 24 Aprile v. a. c. in s. biserică gr. ort. română din Toc.

In causa Românilor din Diniaș. Primim și publicăm fără amênare următoarea declaraţiune: „Onorate Domnule Redactor. Sum bănuit că eu aș fi autorul celor publicate in numĕrul trecut al preţuitei „Foaiă de Duminecă" despre Diniaș din Torontal. Eu acea notiţă n'am dato, n'am scriso și n'am publicato, ci am cetito și eu numai in foaiă. Pentru ca sĕ nu mi se facă nedreptate rog a constata aceasta și din partea on. redacţiuni. — Timișoara, in 24 Aprile n. 1894. Cu deplină stimă Mihaiu Mioc m. p." — (Constatăm că dl Mioc declară adevĕrul, pentru că redacţiunea are bărbaţii și corespondenţii sei de incredere speciali in Torontal, care studiază starea Românilor din acele ţinuturi și raportează cu temeiu cele aflate, pre cum se poate vedé chiar și in numĕrul de adi. Redacţiunea.)

Ouĕle de Paști in Persia. Ouĕle de Paști este un obiceiu tot așa de vechiu pe cât este și lumea.

El există incă și la Industan la sĕrbătoarea nașterei lui Budha, care este la inceputul primăverei și care insemnează oul divin din care au fost făcute, ceriul și pământul.

In Egipt ouĕle erau obiectul unei extraordinare veneraţiuni. Deul Kneph era representat cu un ou in gură.

Persianul Zoroastru vorbește in termenii următori despre oul din care s'a născut universul:

„La inceput nimic nu exista afară de divinitate. Intunerecul domnea asupra spaţiului. Atunci un ou apăru, pe care noaptea îl acoperi cu aripele sale. Fiul tatălui tuturor lucrurilor ajută noaptea și oul fecundă; și din el, s'au născut soarele și luna care se inălţară cătră cer".

Deci Persia are și ea obiceiul de a face ouĕ colorate la inceputul primăverei.

Șahul imparte cu mâna sa 50 de ouĕ la femeile favorite din haremul sĕu, și aceste ouĕ sunt păstrate căci sunt socotite ca sfinte.

---

căci era prea slab. Așa sunt bolnavii, cărora li s'a urît de zăcut, când incep a li sĕ ivi cele d'intâiu puteri, se cred destul de tari a părăsi patul. Dar se inșeală, — așa se inșela și Partenie.

— Vedi Nincule! disĕ Partenie — nu pot! am slăbit de tot. Cine știe nu mi-or putrezi oasele aici, și mai că-mi poftesc moartea. Căci mai bine mort in groapă rece, decât viu — dar ingropat in zidurile robiei.

Nu pĕcătui! disĕ Nincu. Aibi nĕdejde in Ddeu! nu vedi că ai prins fire. D'odată nu-ţi poate fi bine de tot, ci cu mereul, mereu. Liniștește-te și nădĕjduește, atunci și sănătatea mai iute 'ţi vine.

Clonţ! Clonţ! sună zorul ușii.

— Ce se fie? strigară d'odată prinsionerii. Și abia săriră in picioare, eată Ciapca, sluga lui Asan, cu doi ostași inarmaţi intrară in inchisoare și după ei preotul Moise cu cartea sântă invelită in patrafir, subsuoară și cu sântele taine.

Ca și când ar sta insuși Ddeu inaintea lor, așa i-a fulgerat presenţa sântului părinte pe sĕrmanii prinsioneri. Căci știau ei: când intră popa la robi cu sânta cuminecătură, li se apropie sfĕrșitul dilelor.

Câteva minute și părintele Moise și Nincu și Partenie stătură neclintiţi, ca și inţepeniţi de uimire.

Aceasta chiar și pe ostași i-a mișcat. Părintele Moise, cel ce ştia, că nu pentru moartea și perirea, ci pentru viaţa și scăparea lor a venit, sĕ scutură mai 'nainte de surprindere și pășì lin cătră robi, și le disĕ:

„Dragii mei, Asan fiul comandantului a ascultat rugarea mea, ca se-mi dee voiă se Vĕ fac in acest post al Sfului Petru, o slujbă pentru mângăerea Voastră creștinească, și dacă voiţi, se Vĕ și impărtășiţi cu Sfintele taine". Aci le făcu părintele cu capul dându-le semn, ca se ceară sfânta cuminecătură.

— Vĕ mulţămim sfinţia Ta, disĕ Nincu, că Va-ţi ostănit, și îi sărută mâna și după el Partenie; și ne rugăm ca se faceţi Sfta slujbă și se ne cuminecaţi, că barem de indurarea ceriului se fim pregătiţi.

Părintele Moise incepu sfeștania și o sluji și isprăvi cu toată evlavia. După acea luă pe Nincu intr'un colţ al arestului, ca se-și mărturisească pĕcatele neascultat și neaudit de altul nime decât de el insuși ca alesul tatălui ceresc. Preotul i pusĕ intrebări șoptindu-i in ureche, i ascultă rĕspunsurile și apoi eară 'l intrebă, și eară, și eară; incât mărturisirea lui Nincu ţinu aproape un pătrariu de oră. Apoi ingenunchiă Nincu și părintele punêndu-i patrafirul, ceti rugăciunea de deslegare.

Asemenea urmă și cu Partenie, dar cu el fu părintele mai iute gata.

După ce a isprăvit preotul slujba se indreptă cătră robii cu cuvinte de mângăere, apoi binecuvêntându-i părăsi tristul lor locaș.

— Mĕ sîmt mai ușor, după sânta cuminecătură disĕ Partenie cătră Nincu, după ce au rĕmas ei singuri.

— Cred și eu! Și incă sĕ mai ştii ceva! șopti Nincu incet lui Partenie la ureche; căci tot li era frică, că chiar și zidurile groase ale inchisorii lor, vor avea urechi.

— Ce? intrebă Partenie.

— Uită! — Vedi cartea asta? disĕ Nincu arĕtând o scrisoare lui Partenie.

— Vĕd, respunse Partenie. De unde o ai?

Părintele Moise, când mĕ intreba de pĕcate mi-a spus se pun mâna din dos la patrafir, la locul, unde e a treia cruce jos, acolo intr'o crepătură sĕ pipăi și voiu sîmţi o hârtie. Sĕ bag mâna in crepătură și scoţindu-o se o arunc la mine in sîn, incă până stau jos in genunchi sub patrafir, ca se nu zărească ostașii cei ce erau de faţă. Așa am făcut și eată-o! Se vedem, cei intrênsa.

Nincu ceti pentru sine și i spusĕ apoi toate și lui Partenie; și i-a spus alte multe câte i-a mai spus părintele după intrebările de mărturisire.

Sĕptĕmâr

Vení Fiul cel prea sfânt
Intre oameni pre pământ
Ca se-i scoată din robie,
Din a lor prostie,
Se-i ducă la libĕrtate,
Se-i curăţă de pĕcate,
Se-i facă desĕvĕrşiţi
Şi cu Dumneḑeu uniţi;
Se le ia de pe ochi ceaţa,
Şi se cunoască dulceaţa
Traiului religios,
De aceea vení Christos!
Şi invĕţă omenirea
La binele ce dă firea,
La frăţie, direptate
Şi la fapte nepătate.
Dară cei tari şi bogaţi
Şi in desfrânări dedaţi
A lui sfântă 'nvĕţĕtură
N'o primesc, ci se conjură
Ca pe Fiul cel prea sfânt
Se-l ingroape in mormênt,
Ca se nu mai poată scoate
Invĕţĕturi pentru gloate.
Ei se pun, se sfătuesc
Şi la Chesariu-l pârĕsc
Că el, după noua lege
Vrea a fi in lume rege,
Chiar şi martori îşi găsesc
Din neamul fariseesc,
Ba se pun şi lui Iuda
Umplu cu aur punga,
Ca el se mărturisască
Cu ceata fariseiască.
Şi mi-l prind, mi-l judecă,
Ca la moarte se-l ducă,
Şi se pun, mi-l rĕstignesc
Şi mult îl batjocoresc
Până sufletul şi-a dat,
Apoi l'au inmormêntat.
Ba incă şi la mormênt,
Unde zăcea Fiul sfânt
Străjari au pus se-l păzască,
Ca, de ar fi sĕ se trĕzască,
Din nou ei se mi-l omoare
Ei in mormênt se-l pogoare.
Dar ce se vedeţi? Minune!
Cum alta nu mai fu-'n lume:
Dimineaţa, a treia ḑi,
Piatra se rostogolí
De pe groapa celui sfânt
Şi El eşí din mormênt,
Ear poporul mi-l vedea
Şi cu glas mare striga:
E drept şi adevĕrat
Că Christos a inviat!
Haidaţi dar se ne 'nchinăm,
Cu glas mare se-i strigăm:
Mântueşte-ne Isuse
De ceia ce ne 'ntind curse,
Şi ne fă vrednici de tine
La impĕrătescul bine!
Vení neamul românesc
Din statul tălienesc
Pe pământul Daciei,
Vení şi pe Daci stĕrpí
Şi Dacia cucerí,
Şi pământul curăţí
De spini şi de mărăcini,
Şi făcŭ din Dacia

GOI

O inseninare inveseli faţa prisionerilor, cari prinseră nădejde de scăpare.

Peste ḑi li s'a adus mâncare mai multă şi bună; dar ei nu ştiau ce se gândească de această sfânta ḑi de Vinere. Ori mult noroc pentru viitoriul lor le va aduce, ori că e cea din urmă a vieţei lor.

Sara pe la 8 ore au sîmţit locul groapei de sub pămênt in arestul lor, şi Nincu pân la 10 ore a fost gata cu scobitura mai departe şi la 11 noaptea era şi el şi Partenie la gura gaurei cetăţei dela Timiş şi aşteptau semnul luntraşilor.

Căci a ḑis preotul: „Când veţi zări scăpărarea cremenei pe apă, se ştiţi că luntraşul a rĕmas culcat in luntre, Vĕ dă semn se eşiţi de sub zidurile cetăţii, fiindcă atunci straja de pe zidul cetăţii ş'a indepărtat căutătura dela locul unde stau luntrile şi scăparea e sigură".

— Timpul trece, gândea Nincu — se apropie mieḑul nopţii. — La 12 ore se schimbă straja, vin ostaşi odichniţi şi trezi. — De nu scăpăm acum ni stînsă viaţa. Locul pe unde am strĕbătut nu-l mai putem astupa, se va descoperi, şi vom fi puşi in gros, până la ḑiua de perzanie.

— Ah! Ce vĕd! esclamă Nincu trĕcnind, căci vĕḑu o sclipeală lucitoare ca un punct roşu in intunerecul de pe suprafaţa posomorită a Timişului. — Odată, de doauĕ ori, de trei ori. Haid! Partenie, ḑise Nincu şi sĕ pusĕ pup, eară Partenie, care era incă prea slab de a merge pe picioarele sale, cuprinse pe Nincu de gât cu amêndoauĕ mânile. Nincu 'l ridică in spate şi incârligând mânile după picioarele lui, porni mereu până la luntrii. Pe Partenie 'l lăsă uşor intr'unul, apoi legă această luntre de cealaltă, in care sări el şi se sloboḑi la vale, plutind, incunjurat fiind de intunericul şi tăcerea nopţii.

Cinarul, care îi aştepta eşi pitit la ţermuri, şi se pierdu prin stradele incâlcite din prejurul cetăţii.

La Cotul Diaconului moş Belu aştepta intins pe earbă cu Dionisie Drilea luntraşul din Lugoşel sosirea luntrilor, cu scumpa şi dorita tovară.

Erau foarte neliniştiţi de indelunga intêrḑiare.

— Eată-i, şopti Dionisie, a cărui ochiu dĕdat cunoscu la o indepărtare mare apropierea luntrilor, dar mi se pare, că e numai un om. Sĕ nu ne mişcăm. Nu cumva va fi vr'o cursă sau altă primejdie?

Luntrile pluteau lin legănate de undele apei până la colţul stâng al ţermului dela Cotul Diaconului. Aci opri Nincu luntrile şi eşind la ţermure le legă de o tufă, apoi căḑu in genunchi şi-şi făcu cruce de trei ori şi când ḑise:

— Doamne ajută! Tatăl sĕu moş Belu sări şi 'l imbrăţişă cu dulce.

El intrebă de loc:

— Unde-i Partenie?

— In cealaltă luntre, respunse Nincu, sărutând mâna părintelui sĕu. E incă slab cam tot de după boala lui; trebue se-'l aducem pe braţĕ.

Eremia mână cocia acoperită cu cort, care

patimilor.

Loc ce seamă nu avea
Numai pe Italia
Că era ca și un raiu
Mândru 'n ḑilele de Maiu!
Unde Românii ajungea
Sĕlbătăcimea peria,
Lupul fuge, urșii pier
Și vulturii cad din cer
Șerpii s'afundă 'n pămênt
Unde aud roman cuvênt!
Cât e lumea merse vestea
Merse vestea și povestea
Cum Românii știu se facă
Din Dacia cea sĕracă
O Dacià fericită,
O țeară imbogățită
De tot ce-i mai bun in lume
Și limba ce poate spune.
Și s'au pus, măre s'au pus
Din rĕsărit și apus
Și chiar dela miaḑă noapte
Oamenii rĕi, barbare gloate
Și au venit și-au risipit
Tot ce 'n cale au intêlnit,
Veniau ca locustele,
Mâncau ca omidele
Cât și Dumneḑeu plângea
Barbaria ce vedea
Că fac oardele barbare,
Gloatele crude amare,
Și mi le impráștia.
Dar Românii ce făcea?
Ei de loc nu se 'ngrozia,
Ei de aici nu se ducea
Ci — barbarii ce strica —
Ei frumos ear repara
Și in mintea lor ḑicea:
Ce e val, ca valul trece,
Noi tot aici vom petrece
Chiar iadul de s'ar scula
Cu gând a ne 'mprăștia!
Și stă poporul roman
Pe pămêntul dacian
Până aḑi și va tot sta
Cât va sta Detunata
Care și fulgeru-l prinde
Și in brațe mi-l cuprinde
Ca pe un prunc desmerdat.
Aḑi Românu-i supĕrat
Căci varvareștile gloate
Îi prepar crâncenă moarte
Ca Jidovii lui Christos,
Dar truda-i fără folos!
N'or isbutí nici odată
Căci aḑi știe lumea toată
Că Românu-i in putere
Și Românu 'n veci nu piere!
Nu piere, nici n'a perí,
Ba vení-va acea ḑi
Când și direptatea lui,
In sinul pămêntului
Dacă-ar fi inmormêntată,
Tot va invia odată,
Cum inviat-a Christos,
Ca un soare luminos.

i.

TA.

sta in apropiere, și după-ce așeḑase mai 'nainte pe Partenie — sĕ sui Nincu și tatăl sĕu, luându-și sănătate bună dela Drilea pescariul și luară drumul cătră Arad.

(Va urma.)

Poesii poporale.

Codru când imbătrâneşte
Frunḑa i-se gălbineşte
Dar codru tot codru rĕmâne
Dacă primăvara vine.

El eară intinereşte
Mugureşte și 'n frunzeşte
Dar' eu dacă 'nbĕtrânesc
Numai pot se 'ntineresc
Fără se mĕ pocăesc.

Pocăimaş pocăi
D'aş şti că n'aş mai greşi
Dar aḑi mâne te pocăeşti
Poimâne eară greşeşti.

Nĕcasul care-l trag eu
Nu-i dat dela Dumneḑĕu
Ci-i făcut de omul rĕu
Prilestit de Dumneḑĕu.

Inima mea cea stricată
Numai poate fi vindecată
Nu-i doctor s'o lecuiască
Nici popă se-i ceteaseă.

Rabdă inimă și taci
Căci alt cum n'ai ce se faci
Rabdă și de aci 'ncolea
Dacă eşti in lume rea.

Cucul cântă şi merla
Când e mai bună vremea
Ear sturḑul şi vrabia
Cântă când i vreme rea.

Câte paserele 'n codru
Toate cântă mai la modru
Numai beata turturea
Se cântă ca vai de ea
Când rĕmâne singurea.

Câte paseri glăsuesc
Toate mĕ inveselesc
Numai corbul şi cioara
Ducă-sĕ din ţeara mea.

Runcul, in Aprilie 1894.

Constantin Giurgescu.

Economiă.

Viniculturǎ. (Spațiul vițelor americane.) Cu respect la plantarea viței curat americane e de observat regula generală, aceea se o sădim la distanții cu mult mai mari decât vița europeană. E de lipsă ca intre vițe se lăsăm mai mult loc, deoarece vița americană e cu mult mai rĕdăcinoasă și afară de aceea mai bogată și in lemn de cât cea europeană. Cei mai mulți francesi cultivători de vii, cari in aceasta privință au esperința cea mai mare, pun rĕndurile de viță americană cel puțin in depărtare de 1 și jumĕtate metri unul de altul și 1 metru intrĕ viță și viță. La aceasta distanță de sădire ni s'ar părea că obținem un folos mai modest, decât dacă le-am sădi la distanța obicinuită, căci pe acel loc avem mai puține vițe decât mai nainte. Dar esperința a dovedit, că chiar la aceasta distanță trebuesc puse vițele americane dacă voim recoaltă bună in struguri, căci așa le cere firea lor, și făcĕnd așa — de pe vițe puține — adunăm mai mult decât de pe vițe multe dar indesate, la tot casul mult mai mult decât de pe cele mai productive vițe europene. Pe un hectar n'au loc mai mult de 7—8 mii de vițe americane, dacă voim se ne aducă roadă multă și bună. — i.

*

Impregnarea parilor de viie. Vitriolul de aramă il disolvăm in apă fierbinte și mestecând continu, tot punem apă până avem la ½ chilogram vitriol 5 hectolitre de apă. Parii de viie, uscați bine, se pun cu capetele in aceasta amestecătură ca de 5 cmetri de afund unde au se stee 10—12 ore. Acest mod de impregnare e foarte eftin, pentru 1000 pași nu ne costă mai mult de 50 cr. impregnarea și se intăresc intr'atâta, cât și după 18—20 ani sunt incă folosiveri. Cu deosebire e recomandabil acest sistem de a impregna parii pentru micii posesori, cărora nu le dă mâna a-și procura pari mai in tot anul. Astfel se pot impregna și parii de gard. — i.

*

Orbirea cailor. Causele, din cari provine boala ochilor la cai și in fine orbirea lor, sunt următoarele: 1) Aerul rĕu, corupt, din grajd; 2) Ieslea prea susă din care mănâncă; 3) Obloanele dela ochi (ochelarii acei de piele, ca se nu poată calul vedea in laturi), și 4-a biciul.

1) In loc de un aer proaspĕt, bun, sănătos, aflăm in cele mai multe grajduri un aer puturos, inădușitor, pișcător, năbuhală, care e cu atât mai stricăcioasă, cu cât grajdurile sunt mai joase și mai slab luminate, cu cât aerisarea e mai neglesă și necurățenia mai mare. Grajdurile e mai bine sĕ se lumineze prin ferestrii puse sus in părietele spre care sunt și ieslele, numai se nu cadă soarele acolo. Pururea se fie grajdul calului luminos, că el este un animal care iubește lumina, urește intunerecul, și nu se află bine decât in locul destul luminat. Aerul cald inădușitor, care e atât de dăunăcios pentru ochi, se poate improspĕta prin ventilațiune, adecă deschiḑĕnd ferestrile pentru ventilare, care trebue se fie așeḑate la podele, prin care es necurațeniile și intră aerul proaspĕt. Sĕ poate ḑice că jumĕtate din caii orbi, au se-și mulțămească orbirea, grajdurilor rele, nepotrivite, intunecoase, neaerisate.

2) Nepotrivita inălțimea a ieslelor incă daunează morburi de ochi, că fiind nutrețul pus prea sus, bietul animal trebue sĕ se intindă la el și nu arare-ori i cad sfărimături de nutreț in ochi, cari neputĕnd fi delaturate prin lacrămi, fac ochiului aprindere, cu deosebire dacă nu curățim des ochii calului. Altcum puțin preț se pune la noi pe curățirea ochilor dobitoacelor, și aceea spre dauna noastră și spre ochiu dobitoacelor. Ochiul este un organ care pretinde multă grijă și păstrare cuminte.

3) Obloanele. Daună, că foarte puțini sunt care cunosc relele ce le causează așa numitele obloane dela căpuțanul calului. Ochii calului sunt puși in unghiul ascuțit al osului dela nas; ei stau așa dară in laturi și cuprind un orisont lăturiș mai mare decât omul. Ca se luăm acum posibilitatea de a vedea in laturi, punem calului obloane la caputan, prin ce il silim se privească tot inainte. Dar spre aceea nu sunt intocmiți ochii calului, deci el este intr'o continuă incordare spre a privi inainte, prin ce iș slăbește ochii. Deci este numai lucru natural că ochiul calului sĕ se bolnăvească. Obloanele, cari le pun unii spre pedeapsă calului indărăvnic, nu numai că nu-l imblânḑesc, dar il fac și mai nărăvos.

4) Sbiciul. Acest instrument, care noi il credem atât de neapĕrat, aduce mai multe daune de cât folos. Dăm biciu in loc de ovĕs, prin ce — veḑi bine — bietul animal trage din resputeri până-i săr ochii — după cum e ḑicala poporală. Deci nu biciu, ci hrană bună potrivită, aer și lumină de ajuns și greutăți nu prea mari dacă voim a avea cai buni și a nu-și pierde vederile! — i.

*

La creșterea mânzilor este de cea mai mare insĕmnătate mișcarea. Prin mișcare se face mânzul mai vĕnjos, mai tare, i-se imputerește organul resuflării, sângele-i devine mai infocat și el preste tot mai sănĕtos și mai frumos. Mânzi tineri, cari sunt impiedecați de a alerga la largul, tânjesc; li se desvoltă, ce-i drept, partea din sus a corpului destul de bine și frumos, dar picioarele nu au sprintenia și tăria mânzilor crescuți la largul. Cât numai se poate, mânzii trebue se insoțască pe mamele lor pe tot locul, la pășune, la lucru și la ori ce preumblări. Deprinḑĕndu-i astfel, nu mult vor tĕnji și de i-a prinde vre-o tempestate ori viscol.

Așa se cresc mânzii pentru muncă și prăsilă, ear nu nenerați și jingășiți!

*

Contra purecilor de pămĕnt recomândă un grădinar zama de pelin ca un mijloc sigur. Dacă cu aceea se udă seara plantele, dimineața vedem leasă de pureci morți pe lângă ele. Zama o facem de tare cât voim, ori că o muiem cu apă. Acest mijloc e recomandabil cu deosebire pentru plante tinere, fragede, cari de regulă pătimesc mai tare și in câteva ḑile sunt nimicite de pureci. — i.

*

Mazerea și bobul și preste tot legumele păstăiose nu sufer gunoire proaspĕtă; in urma gunoirei proaspete aceste cresc prea buiace și nefructifere. Dacă chiar cere trebuința se gunoim, atunci mai bună e fărina de oase ori cenușa de lemn. Prin introducerea acestor materii in pămĕnt putem sĕmâna trei ani dup'olaltă păstăioase și vor produce bine. — i.

*

Nutreț verde mult vom avea de vom sĕmĕna mazere seau măzăriche amestecată cu cucuruz. Apoi bun, doamne, că stau sĕ se omoare vitele după el. Cercați și veți vedea că-i așa.

Ghicituri.

21) Am un pom cu 12 cloambe, in toată cloamba câte 4 cuiburi, in tot cuibul câte șepte ouă! (Anul.)

22) De aci până la Beci tot capete de berbeci. (Mușinoaele.)

23) Scăpaiu cheile și se incuiară țerile. (Negura.)

24) Bute pe bute, sus coadă de vulpe! (Trestia.)

25) Am doauă găini, una albă alta neagră; ce adună cea neagră impraștie cea albă! (Ḑiua și noaptea.)

26) Am doauă găini, una albă și una roșiă. Cea albă sboară peste gard roșia remâne! (Grâul și pleava).

27) Când o bag o bag fără piele și când o scot o scot cu piele! (Pânea.)

28) Sbiară bica 'ntre hotare de se aude a șaptea țară! (Tunetul.)

29) Am o cămărușă plină de mâncări și nicăiri ușă. (Oul.)

30) Pe sânge stă, sânge poartă și'n ea nu-i sânge de loc! (Șeua.)

31) Unul fără cap duce pre altul mort in spate. Cel mort ḑice: mĕ tem că voi muri! Cel fără cap respunde: nu te teme până mĕ veḑi pre mine! (Ultoia)

Proverbe.

Dreptatea omului adese-ori e greșită, eară adevĕrul nici-odată. —

Furnica nici nu imprumută nici nu cerșește, dar cu atât face mai multe hoții. —

Sfĕrșitul asuprirei — e perirea asupritoriului. —

Rĕul cu rĕu e ca și focul cu foc — nu se stinge. —

Deși ferul e produs din peatră — insĕ tot ferul găurește peatra. —

Lângă incuetoarea bună tâlhariul rĕmâne om de omenie. —

Omul neconștiu de chiemarea sa — curĕnd ajunge sub anatema gurei sale. —

Glume. Ioane, ḑice stăpânul intr'o seară către servitoriul sĕu, dimineață, de a fi innorat — mergem la tăiat de nuiele, de a fi senin mergem la fĕn; inteles'ai?

Inteles, stăpâne!

Dimineața se scoală Ion până-'n ḑiuă și vĕḑĕnd că ploauă se inturnă pe ceea dungă și dormi mai departe.

Intr'un târḑiu se desceptă și stăpânul și vĕḑĕnd ploia vru se știe că oare ce face Ion, unde a plecat, la fĕn ori la nuiele? Și dă de el dormind și incepe:

Dar tu leniosul până p'asta vreme ești in așternut? Nu te-ai putut scula mai de timpuriu se apuci vr'un lucru 'n mână?

M'am sculat stăpâne dar vĕḑĕnd
Că nu-i nici nor și nu-s nici stele,
Nu-i de fĕn nici de nuiele,
M'am dat pe hali straie rele!

Din popor.

Posta redacțiunii.

Dlui I. I. Invĕț. in Sacadate: Ai dreptate. In Ardeal sunt in multe privințe alte legi, deosebite de cele din Ungaria și Banat. Așa este și legea despre moștenire. Acolo este incă tot in putere legea de sub Nemți, cum ḑici din 29 Maiu 1853. DTa ai se Te ții de legile de acolo, că-ci cu cele de aici iți perḑi procesul. Numai procedura ar fi uniformă. Negreșit sunt lucruri slabe acestea. Dară așa-i dreptatea in aceastǎ țară unitară și constituțională, se mĕsură cu douĕ linguri cetățenilor egal indreptățiți.

Têrgul de producte.

In piaţele din ţările esterne comerciul s'a indreptat şi tendenţele preţurilor se urcă incetinel.

In piaţa din B p e s t a comunicaţiunea şi comerciul e tot mai bun ca in sĕptĕmâna trecută. Speciele de grâne principale se căutau. Ele se urcară şi in preţuri. Cu mult mai bine au fost căutate şi plătite nutreţurile.

Inainte de serbători preţurile s'au mai urcat.

G r â u curat s'a adus puţin la têrg, nici era prea căutat. In sĕptĕmâna aceasta morile au favorisat puţin grâul de provenienţă indigenă, grâul străin nu prea era. Circulaţiunea sĕptĕmânei sĕ urcă la 210,000 măj metrice.

O v e s u l. A fost mai puţin căutat. S'au vêndut vr'o 6 mii de măji metrice şi se plătea, amĕsurat cualităţii, cu 6 fl. 90 cr. — 7 fl. 65 cr. per m. m.

C u c u r u z u l, s'a susţinut in preţ, in fine s'au vêndut cu 5 fl 14 cr.—4 fl 19 cr. Cucuruzul nou in Steinbruch lângă Bpesta se cumperă dacă este uscat cu 5 fl 26—5 fl 32 cruceri.

G r â u l este fluctucant. Preţurile variau cu 7 fl 42—7 fl 72 cr.

S ĕ c a r a incă sau căutat, cumpĕrătorii erau puţin reservaţi; din afară n'au sosit multe comande. Cu totul a fost o circulaţiune de 8000 măji metrice, iară preţul se stabili in fine cu 5 fl. 92 cr. — 6 fl. 47 cr.

S ĕ c a r a de primăvară se da cu 5 fl. 58 cr. — 5 fl, 70 cr. in fine insĕ remase cu 5 fl. 70 cr. 6 fl. 26 cr.

O r z u l de nutreţ şi de fabrici a remas staţionar cel ungar cu 5 fl. 70 cr. — 5 fl. 90 cr. cel din esterne nu era mai scump şi se lua in fine cu — 4 fl. 70 cr. cu vamă cu tot.

P ă s t ă i o a s e. Nu se prea căutau din afară; preţurile erau: P ă s u l a puţin căutată măre albă 5 fl. 50 cr. rotundă 6 fl. 25 cr. sură 5 fl. 25 cr. pistriţă 4 fl. 75 cr. pitică 7 fl. cr. M a z e r e 8 fl. 25 cr. — 9 fl. 25 ungară despoiată 16 fl. 10 cr. L i n t e, slab căutată, soiul mai slab 9 fl. mai bun şi despoiat, amĕsurat soiului şi mărimei până la 20 fl. M a c sur 28 fl. vênĕt 32 fl. C h i m i n, din ţară nu este, cel ollandez 38 fl. (Toate se pricepe, per 100 kilogramuri).

S ĕ m ê n ţ u r i. Sĕmênţă de trifoiu 70—72 fl. de luţernă 64—68 fl. măzĕriche 8 fl. 25 cr.— 8 fl. 75 cr. mohor 8 fl. 00 cr. — 8 fl. 50 (tot per 100 Kilogr.), de I i n 11 fl. 00 cr. — 12 fl. 50 cr.

G o g o a ş e 10 fl 50— 12 fl 75.

V i c t u a l i i. Preţurile preste tot scad incă la cei mai mulţi articoli. Gâsce 3 fl. Găine 80 cr. — 90 cr. — 1 fl. 60 cr. Coponi 1 fl. 80 cr. şi 2 fl. 60 cr. Ciurcan 5 fl. 50 cr. = 6 fl. — cr. Reţe 1 fl. 80 cr. — 2 fl. — cr. Pui 1 fl. 20 cr. — 1 fl. 50 cr. per pĕreche en gros.

O a u ĕ, 50 până 52 dărabe 1 fl.

C a r t o f i (crumpiri, baraboi, mere de pămênt) au cădut cu 50 cr. la maja metrică: s'au vêndut galbini cu 2 fl. 00 cr. rosa 1 fl 80 cr. ca covrigii 3 fl — de fabrică 1 fl. 20 cr.

P r u n e sêrbeşti 8 fl. 30— 19 fl 20 cr. bosniace 9 fl. 37 cr. — 22 fl. 30 cr. — Lictar, 12 fl. 94 cr. — 14 fl. 50 cr. — M i e r e a destilată cu 33 fl. — C e a r a, notează 153 fl.

C e a p a in cuantităţi mari a remas cu a 5 fl. — A i u l 40 fl (per 100 Kilogr.)

L â n a. Têrgul a fost bine cercetat, comunicaţiunea mai viuă ca in sĕptĕmână trecută. Lână de vară brută 91 fl. vênĕtă mai slabă 89 fl. mai bună 114 fl. defectuoasă 75 fl.

C a r n e a d e v i ţ e l. Têrgul bun. Tendenţa tare. Viţei vii 36 cr — 42 cr. tăiaţi 38 cr. — 52 cr. per Kilog. nesocotită darea de consum. — Mieii se ţin 5 fl 48 cr. — 7 fl 40 cr. părechia.

P o r c i i 44—52 cr. de chilă.

U n s o a r e d e p o r c 52 fl. 50 cr. Clisă (slanină, lard) 44 fl. — 48 fl 56 cr. amĕsurat cualităţii.

P i e i b r u t e. In sĕptĕmâna trecută s'au vêndut mai cu seamă piei de oaie, anume 8000 dărabe sêrbeşti cu 67 fl. — 4000 ardeleneşti cu 64 fl. şi 2000 macedonene cu 105 fl. per 100 kilograme.

Bursa de Budapesta din 25 Aprile 1894.

Datoriă de stat:

Renta de aur ung. 100, 500, 1000	4%	118.60
„ „ „ „ 10.000	4%	—.—
„ „ „ „ pr. 31 Mart.		118.30
„ „ coroane ung.	4%	95.40
„ „ „ „ pr. 20 Mart.	4%	95.10
Obl. căilor fer. orient. 1876	5%	124.—
„ „ „ de stat, 1889, aur.,	4 1/2	127.50
„ „ „ „ „ „ arg.	4 1/2	103.—
Obl. cu premii ung., 100.		153.50
„ „ „ „ 50,		153.50
Obl. de desdaun. regal., am., ung.,	4 1/2%	101.—
„ „ „ „ croate	4 1/2%	102.—
Bonuri rur. ung.	4%	96.—
„ „ croate	4%	99.—
Obl. regul. Tisei (Seghedin)	4%	145.50
„ hipot. croate, 100.,	5%	—.—
Asemnatele cas. de stat. 6 luni, 100,		—.—
Datoria de stat com.. hărtia, Mai-Nov.	4 2/10	98.50
„ „ „ „ „ Febr.-Aug.	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ arg. Jan.-Jul.	4 2/10%	98.50
„ „ „ „ „ Apr.-Oct.	4 2/10%	98.50
Renta de aur austr.	4%	119.75
Datoria de stat austr. 1854. 250,	4%	150.—
„ „ „ „ 1860, 500	5%	147.—
„ „ „ „ 1860, 100	5%	159.50
„ „ „ „ 1864, 100		198.—
„ „ „ „ 1864, 50		198.—
Obl. oraş. Budapesta 1890	4 1/2%	101.50
Obl. c. fr. bulg.	6%	119.—
„ cu prem. sêrb. 100 fr.	3%	38.—
„ „ „ „ „ „ (stamp. austr.)	3%	39.—
„ soc. p. reg. Temeş-Bega	5%	105.—

B a n c e.

Banca anglo-austriacă 120	154.—
„ pe acţii Budapestană 100	128.50
„ „ „ a capitalei I emis. 100	94.—
„Hermes“ intreprind. de bani 200	—.—
Banca de credit fiumana 80	120.50
„ „ „ gen. ung. 200	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	442.—
„ „ „ pe acţii Budast. 50	54.50
„ „ „ austriacă 160	—.—
„ „ „ „ din 4 Apr.	368.50
„ industrială I ung. 150	215.—
„ „ şi comerc. ung. 100	—.—
„ „ „ „ „ din 31 Mart.	114.—
„ croat-slavon. 100	—.—
„ de credit ung. 200	119.—
„ „ „ „ vechiă 100	—.—
„ „ „ „ II. emis. 31 Mart.	237.50
„ comercială ung. pestană 500	1124.—
„ com. şi industr. bpestană 100	—.—
„ de credit fonciar centrală 500	590.—
„ croată de escompt 200	—.—
„ de escompt şi zarafiă ung. 400 K.	—.—
„ „ „ „ „ 31 Mart.	246.—
„ austro-ungară 600	1034.—
„ „Unio“ 200	—.—

Scrisuri fonciare.

„Albina“, inst. de econ. 5%	102.50
Banca civ. de credit Arad 5% 40 ani	100.—
„ „ „ „ „ 5%	101.—
„ „ „ „ „ 5 1/2%	101.—
„ de credit ardeleană 5%	100.—
„ „ „ „ 4 1/2% 40 ani	99.—
„ „ „ „ 4 1/2% 50 ani	98.50
„ credit fonc. din Sibiiu 5%	102.50
„ „ „ „ „ 5 1/2%	—.—
„ „ „ „ „ 6%	—.—
„ „ „ „ „ 4 1/2%	100.50
„ gen. din Sibiiu 110 5% 31.3 ani	—.—
„ „ „ 106 5% 40 ani	—.—
„ „ „ „ III. emis. 5%	102.50
„ „ „ „ IV. emis. 4 1/2%	100.50
„ I. de credit din Timişoara 5%	102.—
„ I. „ „ „ „ 4 1/2%	99.50
Imprumut. bancii ung. hipotec. 4%	128.—

Sorţuri private.

Imprumutul oraş. Viena din 1874, 100	178.50
Sorţuri din Buda 40	63.—
„ „ „ st. austr.	65.—
Sorţuri reun. „Io-sziv“ 2	3.30
„ „ „ austr.	3,60
„ crucea roşie 5	12 50
„ „ „ austr.	13.50
Obligaţiunile basilicei 5	—.—
„ „ bpestan	10.75
„ „ austr.	11.—
„ crucea roşie italien. 25 lire	12.50
„ „ „ „ austr.	13.50
Instit. de cred. austr. 100	200.—
Crucea roşie austr. 10	19.50
Sorţi Pálffy 40	58.50

Monede.

Galbenul ces. şi reg. tesc.	5.90
„ „ „ „ verig.	5.82
„ austr.-ung. de 8 fl.	9.92
„ de 20 franci	9.92
20 marce	12.22
Lira de aur turcească	—.—
Argintul austr. şi ung.	—.—
100 marce germ. in papir	61.15
„ „ „ de bancă pr. 31 Mart	61.05

Bursa din Bucuresci pe diua de 24 Aprile 1894.

E F E C T E	Dobêndă	SCADENTA CUPOANELOR	OFERITE cu banî gata
IMPRUMUTURI DE STAT ROMANE			
Rentă perpetuă	5%	Apr.—Oct,	102 1/2
„ amortibilă	5%	Apr.—Oct.	98 1/2
„ „ din 1892	5%	Iannarie Iulie	97
„ „ „ 1893	5%	Ianuarie Iulie	97
„ „ 32 1/2 mil.	4%	Ianuarie Iulie	83 1/2
„ „ 50 mil.	4%	Ianuarie Iulie	83 3/5
„ „ 274 mil.	4%	Ianuarie Iulie	85 1/2
„ „ 45 mil,	4%	Iunuarie Iulie	83 3/4
Obl. căilor fer. rom. (conv. Schuldverschreibung)	5%	Ianuarie Iulie	—
Obl. de Stat (conv. rur)	6%	MaiuNoembre	102
„ casei pens. a 300 leï	10	MaiuNoembre	282
IPMRUMUTURI DE ORASE			
Obl. ale com. Bucuresci 1883	5%	Ianuarie Iulie	86 3/4
„ „ „ „ 1884	5%	MaiuNoembre	—
„ „ „ „ 1888	5%	Iun.—Dec.	—
„ „ „ „ 1890	5%	MaiuNoembre	88 1/4
IMPRUMUTURI DE SOCIETATI			
Scris. func. rur.	5%	Iulie Ianuarie	92 3/4
„ „ urb. Bucuresci	7%	Iulie Ianuarie	101 1/4
„ „ „ „	6%	Iulie Ianuarie	100
„ „ „ „	5%	Iulie lanuarie	86 3/2
„ „ „ Iaşi	5%	Iulie Ianuarie	79 1/4
Obl. soc. de basalt	6%	Iulie Ianuarie	92
ACTIUNI	Ultim divid.	Valoarea Nominala	
Banca nat. a Rom.	86	500	—
Soc. de asig. Dacia-Rom.	35	200	—
„ „ „ Naţionala	36	200	—
„ „ „ Patria	—	100	—
„ rom. de construcţiuni	15	200	—
„ de basalt	30	250	—
„pentru fabr. hârtiei	—	100	—

MONETE	OFERITE cu bani gata
Napoleonul	—
Galbenul austriac	—
Coroana germană (marca)	—
Lira sterlină	—
Lira otomană	—
Imperialul rusesc	—
Florinul austriac de hârtie	—
Rubla de hârtie	—
Aur contra argint (agiul)	0%

CEREALE	Greutatea in libre	OFERITE hectolitrul
Grâu	60	8
Porumb	60	5·75
Secară	—	—
Oves	—	—
Orz	—	—
Rapiţă	—	—
Fasole	—	—

S C H I M B	CURSUL
Londra . . cek	25.23
„ . 3 lnni	25.12
Paris . . cek	100.20
„ ·3 luni	99.70
Francia . cek	—
„ . 3 luni	—
Viena . . cek	202 3/4
„ . 3 luni	200 1/2
„nap. (scurt)	—
Berlin . . cek	123.40
„ . 3 luni	122.90
Germania . cek	—
„ 3 luni	—
Amsterdam3 luni	—
Petersburg 3 luni	—
Belgia . 3 luni	99.50
„ . (scurt)	—
Elveţia . 3 luni	—
Italia . . 3 luni	—

Bursa de bucate din Budapesta.

De la 24 Aprile 1894.

Grâu de primavară	fl. 7.45	—
„ „ toamnă	fl. 7.44	—
Ovĕs de toamnă	fl. 6.19	—
„ de primavară	fl. 7.10	—
Cucuruz per Mai—Iuni	fl. 5.80	—
„ „ Iul.—Aug.	fl. 5.90	—

Tariful zonelor

pentru căile ferate de stat reg. ung.

Valid din 1 August 1891

ntre Timişoara si urmatórele staţiuni.

Preţurile comunicaţiunii-vecine:

Pentru trenurile Personal = Omnibus sĕu mestecate

Zona	I clasa	II clasa	III clasa
1	—.30 cr.	—.15 cr.	—.10 cr.
2	—.40 cr.	—.22 cr.	—.15 cr.

Staţiunile comunicaţiunii-vecine

	Zona		Zona
Beregseu	2	Szakálháza	1
Merczyfalva	2	Siag	1
Recasiu	2	Sant-András	1
Remetea	1	Jebel	2

Tariful de zone general

	Trenuri pers. omnib. sĕu mest.			Trenuri accelerate		
Zona	I clasa	II clasa	III clasa	I clasa	II clasa	III clasa
1	50	40	25	60	50	30
2	1.00	80	50	1.20	1.00	60
3	1.50	1.20	75	1.80	1.50	90
4	2.00	1.60	1.00	2.40	2.00	1.20
5	2.50	2.00	1.25	3.00	2.50	1.50
6	3.00	2.40	1.50	3.60	3.00	1.80
7	3.50	2.80	1.75	4.20	3.50	2.10
8	4.00	3.20	2.00	4.80	4.00	2.40
9	4.50	3.60	2.25	5.40	4.50	2.70
10	5.00	4.00	2.50	6.00	5.00	3.00
11	5.50	4.40	2.75	6.60	5.20	3.30
12	6.00	4.80	3.00	7.20	6.00	3.60
13	7.00	5.30	3.50	8.40	6.50	4.20
14	8 00	5.80	4.00	9.60	7.00	4.80

Consemnarea statiunilor

si a numerilor zonelor de cari se ţin acele staţiuni in comunicaţiunea cu Timişióra:

	Zona		Zona		Zona
Abony	13	Kis-Kőrős	13	Puszta-Tenyő	12
Alcsi	13	K. K. Dorozsma	8	Radna-Lippa	6
Algyő	8	Kistelek	9	Rakasdia	8
Anina	11	Kis-Szálás	12	Rácz-Szt-Péter	8
Arad	4	Kigyos	6	Remetea	1
Baja	13	Konop	7	Rekás	1
Bajmok	12	Cornea	9	Rom.-Bocşan	5
Bács Almás	12	Cŏrpa	7	Rőszke	8
Baziasiu	8	Kőtegyán	10	Sarkad	10
Beregseu	1	Krassova	10	Siag	1
Berzava	8	Kruşovacz	10	Sámson	10
Bichisiu	9	Curticiu	5	Sárafalva	7
Békesföldvár	8	K. Kun-Szálás	12	Soborsin	9
Bel.-Chiseteu	3	Kutvölgy	10	Szabadka	10
Birda	3	Lesz	12	Sofronya	4
Bikity-Borsod	12	Lizzava	10	Szajol	13
Branyitzka	12	Lőkősháza	6	Szakálháza	1
Ciaba	8	Logosiu	3	Salonta	11
Csantavér	11	Maidan	9	Szarvas	12
Cs. Keresztur	13	Maros-Ilia	12	Szatymaz	8
Cséffa	12	Mehadia	11	Szeged	7
Csikeria	11	Merczyfalva	1	Szent-Audrás	1
Ciongrad	12	Mezőberény	9	Szent-Hubert	3
Csorvás	9	Mező-Keresztes	13	Szolnok	13
Detta	2	Mező-Tur	11	Szőregh	7
Deva	13	Militics	13	Stam. Moravicza	3
Fegyvernek	13	Mokrin	11	Tavankut	11
Biseric'a-alba	7	Moritzföld-Soşdia	4	T.-Szlatina	8
Félegyháza	11	Nagy-Kikinda	4	Teregova	9
F.-Vásárhely	31	Nagy-Kőrős	13	Topolya	19
Gataia	3	Nagy-Szt-Miklos	7	Topletz	12
Gavoşdia	5	Nagy-Várad	13	Topolovetz	2
Gerendás	8	Német-Bocsán	5	Totvárad	6
Gertenyes	4	Német-Ság	2	T.-Szt.-Miklos	11
Gurasada	12	Nyársapót	13	Uj-Arad	2
Glogovatiu	4	Oravitia	9	Vadkert-Tuzlar	13
Gyertyámos	1	Orczyfalva	1	Valkány	7
Gyoma	10	Orosháza	10	Valizzora	5
Gyorok	5	Oroszlámos	6	Varjas	1
Gyula	9	Orsiova	12	Váradpüspöki	4
Halas	12	O.-Bessenyő	6	Várad Velentie	13
H. Feketehegy	13	Örményes	8	Verbász-Kula	13
Baile Erculane	11	Osi	12	Verciorova	13
Horgos	9	Palics	10	Versecz	12
H.-M.-Vásárhely	9	Paulis	6	Vinga	3
Jablonicza	10	Perjámos	8	Vojtek	9
Iassenova	6	Piski	13	Zsaguzsen	5
Iám	7	Podporány	5	Zám	12
Caransebes	6	Porta Orientalis	9	Zombor	12
Cavaran Sacul	5	Puszta Bánréve	12	Zsebely	3
Kecskemét	12	Puszta-Páka	12	Zsidovin	5
Kelebia	11	Puszta-Peteri	10	Zsombolya	0
Kétegyháza	6	Pnszta-Poo	12		

Toate celelalte staţiuni se ţin de zon'a 14.

Preţurile bucatelor din piaţa Timişoarei.

De la 24 Aprile 1894.

După notările societăţii „Lloyd“ din Timişoara.

Grâu, greutatea cualit. 76 chilog.	per	100	chilog.	6.72—6.85
„ „ „ 77 „	„	100	„	6.75—6.85
Sĕcară „ „ „ „	„	100	„	5.—5.10
Orz „ „ „ „	„	100	„	6.—6.40
Ovĕs, venturat	per	100	chilogr.	6.50—6.70
Cucuruz, nou	„	100	„	4.50—4.60

Invitare la prenumeraţiune.

„Foaia de Dumineca“ a diarului „Dreptatea“, apare odată pe sĕptĕmână in estensiune de cel puţin 8 pagine cu ilustrăţiuni, este intocmită pentru trebuinţele ţĕranului român şi costă

pe un an fl. 2

pe 1/2 an fl. 1

(„Dreptatea“ care apare in fiecare ḑi de lucru costă 1 fl. pe lună, 12 fl. pe an. Cine aboneazâ „Dreptatea“ capetă şi „Foaia de Dumineca“ gratuit).

Abonamentele se fac mai cu inlesnire prin mandate postale. Domnii abonenţi sunt rugaţi a insema pe cuponul mandatului foaia şi timpul pentru care trimit abonamentul, precum şi adresele lor corect şi legibil.

Adresăm inteliginţei noastre rugarea, se binevoiască a recomânda poporului de la ţară abonarea acestui organ menit a contribui la educăţiunea politică, culturală şi economică a poporului român.

Abonamentele se trimit la adresa Administraţiunei diarului „Dreptatea“ in Timişoara. (Temesvár, Stadthausgasse Nr. 4.)

Administraţiunea.

Têrgurile de ţară.

Aprilie.

1. Lăpuşiul-român. 2. Borgo-Prund, Cic-Szepviz, Porumbacul inf. 4. Crasna. 5. Hodoş, Szabét. 6. Sĕcădate, Vinerea. 7. Brad. 8. Buza, Câmpeni, Draşĕu, Gilău. 9. Sânta-Măria-Orlei (Öralja-Boldogfalva). 10. Olpret. 11. Chirpĕr, Makfalva, Mociu, Turda-veche. 12. Alba-Iulia, Artiud (Szàsz-Erked, Aţel, Dobra, Moşna, Racoşul inf., Sâmbăta de jos, Sas-Sebeş, Szentegyhàzat sau Kápolnás-Ujfalu, Turda-veche. 13. Codlea, Sânmiclăuş (Bethlen-Szt-Miklós), Szt. Pál. 14. Drag, Nadeşul-săsesc, Sepsi-Sângeorgiu, Szilágy-Nagyfalu (Nuşfaleu). 15. Sáros-Berkesz, Szent-László. 16. Copşa-mică. 18. Iacobeni, Jimborul-mare, Saschiz. 19. Almaşul-mare, Bandul de câmpie, Dicio-Sânmărtin, Gerghio-Ditro, Gherla, Iara inf., Téca. 20. Cheţa (Cece), Covasna, Poiana-sărată. 21. Cernatu, Chezdi-Oşorheiu, Cic-Sânmărtin, Köszvényes, Lupşa, Sibiiu, Sitaş-Cristur, Şomcuta-mare. 22. Elisabetopole, Mureş-Ludoş. 23. Agêrbiciu (Cttul Têrnavei-mari), Geógiul de jos, Gurghiu, Jibou, Ormeniş, Sălaşul de sus, Voila. 24. Borşa, Pazmos, Şaica-mare. 25. Abrud, Caţa, Reghinului-săsesc, Reteag. 26. Aiud, Baia-mare, Baia-sprie, Huiedin, Lupu (Farkastelke), Sângeorgiu (Cttul Bistriţa-Năsĕud). 28. Piskolcz, Şercaia. 29. Tăşnad. 30. Grădiştea, Reghinul-săsesc.

11. Panciova. 12. Chichinda-mare, Dobriţin. 19. Orşova-veche. 22. Beiuş. 23. Seghedin. 28. Lugoş.

S'a tipărit in „Institutul tipografic, societate pe acţiuni“ in Timişoara.